

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN

POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TYŽDENNÍK.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.</i>
Na celý rok	4 kor. — hal.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNÝÁNSZKY.	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na pol roka	2 „ — „		
Na štvrt roka	1 „ — „		
Jednotlivé číslo 6 halierov.			

Na púti.

Národnostná politika vlády.

Národnostná politika je iba tam známa, kde býva viac národností. Naše milé Uhorsko obýva pomerne mnoho národností a tak tedy nenie div, že sa u nás ustavične hovorí o národnostnej politike, ktorá je u nás jednou z tých najpálčivejších, najháklivejších otázok. Otázka táto mnoho starostí zapríčinila každej jednej vláde, nezašanovala ani terajšiu.

Národnostnú otázku pri pojednávaní krajin-ského rozpočtu priniesol do reči na sneme Béla Komjáthy, obviňujúc vládu, že neprevádza národnú uhorskú politiku, a že čo sa týka národnostnej otázky, nemá ustáleného programu. Na dôkaz tejto ťažkej obžaloby udal viac pádov, ktoré majú zato svedčiť, že terajšia vláda na ujmu národnej uhorskej politiky popúšťa jednotlivým národnostiam a že sa tieto opovažujú potupovať uhorský národ.

Ministerský predseda toto obviňovanie odbil v skvelej reči, ktorú v osobitnom sošite podávame ct. čitateľom našim. Reč táto zaslúži, aby si ju ct. čitatelia viackrát prečítali a na pamiatku odložili čo taký dokument, ktorý na veky bude svedčiť zato, že vláda skutočne liberálne smýšľa s národnostami, Uhorsko obývajúcimi; že im dovoľuje, aby reč svoju vyvíjaly, žeby sa slobodne pohybovaly až po tie hranice, ktoré kladie zásada, idea, politicky jednotného Uhorska a jednotného uhorského národa. Čo sa v týchto medziach pohybuje, to je všetko dovolené, čo tieto hranice prekročí, to vláda neztrpí, lež celou prisnosťou zákona bude trestať.

Odporúčame reč túto ct. čitateľstvu, lebo z nej sa jasne presvedčí, že vláda skutočne liberálne, slobodomyselne smýšľa s národnostami, udeľujúc všetkým rovnaké práva, rovnaké slobody; nahliadne, že neodoprela ani jednej národnosti takú žiadosť, ktorá sa pohybovala v medzách zákona a o ktorej sa dalo predpokladať, že táže nemá protištátneho cieľu.

Vláda sprevádza skutočne liberálnu, slobodomyselnú národnostnú politiku, želajúc si to, aby sa obyvatelia všetkých národností v tejto krajine za jedno oduševnovali, jeden cieľ mali, vo verejných záležitostiach za jedno bojovali, totižto za čím skvelejšie zveladenie a rozkvet milej vlasti

našej. Ale aby vláda tento skutočne krásny cieľ dosiahnuť mohla, to nezávisí len od nej samej, lež aj od tu obýdlených národností.

Lebo vláda darmo bude liberálne smýšľať s národnostami, darmo im povolí všetko, čo zásada jednotného Uhorska dovolí; jak národnosti budú poslúchať jednotlivých nezbedných agitátorov, nikdy nebudú a ani nemôžu byť svorné a s osudom spokojné. Tedy v prvom rade nech národnosti sa odvrhnú od svodných agitátorov a nech prilnú nehasnúcou láskou k vlasti, nech si ju oblúbia čo vlastnú matku, na jejž ňadrach vyriastly, nech ju ctia a milujú čo živiteľku, ktorá každému synovi svojmu poskytuje výživu. V prvom rade národnosti musia ukázať, že skutočne, či im praje alebo ich bije osud, tu chcú žiť a mrieť.

Národnosti musia sa v prvom rade spriatelíť so zásadou, že Uhorsko je jednotný štát, že uhorský národ je jednotný, že sme všetci, jakúkoľvek reč hovoríme, Uhria, ktorým má byť chlúbou, že sme synovia toho Uhorska, ktoré sa cez tisíc liet tak slávne udržalo, ktoré cez tisíc liet vždy milovalo slobodu a túže poskytovalo všetkým. Národnosti musia skutkami dokázať, že sú skutočne oddanými synmi vlasti svojej a že nemajú vrelejšej túhy, než aby spoločná vlasť čím lepšie prekvitala.

Jaknáhle sa národnosti úprimne odvrátia od svojich jednotlivých nezbedných agitátorov, ktorí sa im usilujú zhnusiť ich rodnú zem; ktorí im predstavujú čudné obrazy a hlásajú čudné nauky o Uhorsku, podelenom na rečové okresy; ktorí im hudú o všeslavianskej myšlienke, hudú o tom, že my Slováci sme nie Uhria, lež synovia jakéhosi všeslavianskeho národa: v tom okamihu vláda bude môcť spokojne viac popustiť národnostiam, lebo bude presvedčená o tom, že poskytnutú slobodu nezneužijú k tomu, aby agitovali proti štátu, aby pracovali na oslabení jeho.

Že vláda opravdu to chce docieľiť, aby sa všetky národnosti uspokojené v Uhorsku doma cítily, že chce uspokojiť všetky ich oprávnené žiadosti, to jasne vysvitá aj z nasledujúcich slov ministerského predsedu: «Ja som toho náhľadu, že každú protištátnu agitáciu, námahu treba udušiť, trestať a potlačiť; naopak ale to držím, že

každému treba pravdu prislúžiť a s každým treba spravodlivo zachádzať, nech patrí ku ktorejkoľvek národnosti. Prenasledovať neslobodno nikoho, neslobodno haťiť kultúrálne a hospodárske námahy národností, jak sa pohybujú v hraniciach zákona. Povoľne a šetrne treba zachádzať tam, kde nenie zaboutreby ráznosti a treba použiť prísnosť, nešeternosť tam, kde je toho potreba.

Dalej hovorí: uhorský štát nech sa tak zmáha, sosilňuje, zveľaďuje, aby stál jako pevný hrad, a vtedy nech dá aj tým, ktorí nehovoria uhorskú reč, ktorých materinská reč je iná a ktorým nemožno zakázať a ani za zlé nemožno vziať, že svoju materinskú reč milujú, sú ale synami tejto uhorskej vlasti, príjemný vábny príbytok, aby boli spokojní, aby sa dobre cítili a aby si žiadali ochranu vlasti. Musíme na tom nástožiť, aby ich ich vlastné záujmy sem púťaly; nie odstrkujúce, lež prifahujúce sily treba budiť, a tieto sily treba opatrovať, aby sem prifahovaly a pripúťaly všetkých tých, ktorí sú synovia jednej vlasti, keď aj rozličné reči hovoria.

Takouto národnostnou politikou túli k vlasti ministerský predseda národností a že reč táto sú nielen puhé slová, lež že sa aj jeho skutky riadia dľa nich, to dokázal aj tým, keď ku pr. nariadil, aby byly povolené ľudové slovenské shromaždenia, na ktorých Slováci mohli predniesť svoje sťažnosti.

Toľkoto sme chceli povedať k reči ministerského predsedu, ktorú ešte raz vrelo od odporúčame ct. čitateľom k povšimnutiu.

Slovo k rodákam.

Hlavný účinok štátnej správy je ustálenie krajinského rozpočtu, lebo veď od tohoto závisí osud štátu i verejné, ba v mnohých pádoch aj súkromné blaho a dobrobyt obyvateľstva. V medziach rozpočtu pohybuje sa veškerá činnosť verejného života a rozkvet len prajný rozpočet môže umožniť.

Prírodné je, že každý rozpočet už vtedy má byť ustálený, kým sa rok, na ktorý sa vzťahuje, ešte nezapočal; tedy aj náš štátny rozpočet ešte lanského roku mal byť rozriešený ba i potvrdený. Ale, bohužiaľ, my dávno už neboli sme v tom položení, že by sme sa boli mohli na čas potrebný zariadiť a rozpočty naše obyčajne len v čase nevyhnutnej indemnity bývajú završené.

Tak je to aj beziaceho roku. A keď je toto

aj neprijemné preda rokovanie tohoročné nielen že nás uspokojuje, ale aj isté prajné výhľady a lichotné nádeje vzbudzuje v nás. Povieme prečo. Všeobecné rokovanie o štátnom rozpočte dáva zástupcom krajinským oné dvojstré právo a vábivú príležitosť, že môžu počas rokovania bez rozdielu a hraníc o všetkom hovoriť, čo im je na srdci, ba — ako sa hovorí, — čo im len slina na jazyk donesie. Právo toto a príležitosť bývajú viac-menej používané a často aj nesmierne nadužívané. Len toľ nedávno videli sme toho smutný príklad v takzvanej obštrukcii.

Tohoto roku všeobecná dišputa o rozpočte nepomerne krátke čas trvala a rečníci všetkých snemovných strán — akoby sa boli zriekli, — takmer bez výnimky — vecne, objektívne hovorili každý svojím spôsobom ale všetci priamym úmyslom a k dobru vlasti i národa. Líčenia pomerov verejných i súkromných, keď aj kde-tu snád prehnané, ale dobromyslne prehnané byly, preda v medziach vlastenectva sa pohybovaly a k spoločnému dobru cielily. Nuž to je ovšem prajný a mnohosľubný zjav, ktorý dnes viac ako inokedy aj potrebujeme.

Činnosť krajinskosprávna a zákonodarná nehodami minulosti a následkom v mnohom i nás hatiacich rozvyklých pomerov rakúskych už od rokov nebola vstave vo vybavovaní vlastných našich potrieb tak účinkovať, ako by to nielen potrebné, ale aj nevyhnutné bolo; no činnosť túto aj mnohí z nás samých hatili k spoločnej škode, k spoločnej zkaze.

Objektívny spôsob rokovania o rozpočte tedy nás všetkých bez rozdielu potešil a dôverou naplňil. Obecenstvo povďačné je snemu za to.

Daj to Pán Boh, aby sme sa v tejto našej dôvere nezklamali, lebo veď — ako čo by už dvánasta hodina nasledovala, — ak dakedy, tak už teraz treba sa zákonodarnému sboru chytiť do práce, a to do tej práce, ktorá už dávno mala byť vykonaná.

Prvé je statočné, spravodlivé a správne národné upevnenie štátu. Málo je nás, no keď sa v svorný celok združíme, ani pekelné brány nás nepremôžu. Hŕstka upovedomelých a odhodlaných Búrov je nám príkladom. Ale tak musíme byť jedni, tak všetci za jednoho a jeden za všetkých, ako sú tí. Jednu máme vlasť a jedna matka nemá, nemôže a nesmie mať len jednaké deti. Delí nás jazyk, delí vierovyznanie, no spojuje nás synovstvo vlasti. Jazyk a viera má zákonné oprávnenie, synovstvo vlasti ale všetky všetkým dáva práva. Keď by sa aj také príležitosti vyskytly, že sa nedorozumieme jazykom, dorozumieme sa srdcom. Vlasť jedna a spoločná tiež nie je len pochopom, ona je bytnosťou v nás a skrze nás. A preto čas je už, aby sme sa v

jeden jednotný, nerozlučiteľný národ spojili. Toto docieľiť je úlohou najbližšej budúcnosti. Akým spôsobom, povieme budúcnosť.

Druhá neodkladateľná potreba je sriadenie našej biednej, smutnej administrácie na celej čiare. Vrchností a úradníkov máme až na zbyť, ale skutočných výkonných orgánov sotva zopár. Hlavná činnosť administrácie záleží v doručovaní nariadení z hora na dol, a tie sú tak husté, že na dozerania, či sa tie prevedú, nezbyva času ba ani vôle. Tak že mnohé vážne odbory administrácie na svoju päsť a dľa osobnej ľubovôle pre vädzajú v tom alespoň neumeli predstavení obcí. Štátna administrácia a stoličná i obecna samospráva tak sú poprepletané, že ich nikto neodmoce. A predsa veškeré obecné dobro a blahobyť od dobrej administrácie závisí. Trovy dobrej administrácie osožne sú uložené, lebo ona sa rozkvetom na duchu i majetku odmení, kdežto planá správa nevysloviteľné škody pôsobí, ktoré prvneskôr i najbohatšie kraje k úpadku donesú. A preto s opravou administrácie ďalej odkladaf neradno, ba neslobodno.

Tretia vážna a významná potreba je oprava jak daňového systému, tak aj daňovej administrácie.

Dnes ani len jasného pochopu nemáme, čo všetko daniami platíme, tým menej môžeme mať zrejmy náhľad o spravodlivosti týchže. Len to vieme, že bedač i pomerne najviac platí, kdežto prvé má byť zabezpečenie jestvovania a len potom nasleduje daňový základ. Potom, komu je viac dané, od toho sa viac požaduje ale nielen v koľkosti, lež aj v jakovosti. Lebo keď chudobný delník a roľník denne dva try funty svábky spotrebuje, boháč nezje jej cent, ale kochá sa v pokrmoch váhou snád menších, zato ale v hodnote tamtie stonásobne prevyšujúcich. Keď sedliak na ôdev dve siahly valaského súkna si kúpi, millionár nevezme si pár sto siah, lež upotrebí látky jemné, lesklé, drahé. Keď chudobný ledva že nevyhnutné potreby svoje a svojich zaokryje, bohatému nielen že nad to na pohodlie zbude, ale aj na lesk — na luxus. Kým chudobný chatrný svoj majetoček, ktorý alebo sebou nosí, alebo celý vždy pred očima má, ľahko i sám si obráni, dotiaľ boháci k hájeniu a k bezpečnosti svojich rozsiahlych majetkov, závodov a pokladov koľko osôb verejnej bezpečnosti potrebujú. Tedy majetnejší nie tým istým kľúčom viac, ale postupne viac platíť je povinný, lebo väčšie a drahšie protislužby potrebuje.

Potrebné je konečne výdavky stolicou a obcou vyvrhované sriadiť a soštatniť, lebo takové nielen že vo veľkej miere cieľom štátnej administrácie slúžia, ale dnes-zajtra ohromnú väčšinu obcí na mizinu donesú, kdežto spravodlivo na

základe progressívnej -- postupnej povinnosti rozvrhnuté nielen že poriadnejšie zaokryté budú, ale úpadok jednotlivcov na žiaden pád neza-pričinia.

A preto reforma daňová tak potrebná je, ako každodenný chlieb.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Návrh zákona o reforme poisťovania. V ministerstve pravosúdia vypracovali návrh zákona o reforme poisťovania. Minister pravosúdia zaslal tento návrh k posúdeniu ministrovi orby, ministrovi obchodu a finančnému ministrovi, odtiaľto s poznámkami už došiel nazad; minister pravosúdia ale prv než by ho zadal snemu k pojednávaniu, svolá koncom tohoto mesiaca z viac odbor-níkov pozostávajúce poradu a len keď aj táto porobila naň poznámky, bude zadaný snemu.

Štátny sekretár v ministerstve obchodu Jozef Schmidt sa poďakoval. Jedna popredná budapešianska sporiteľňa vyvolila ho za direktora.

Kráľ v Budapešti. Ministerský predseda minulu nedeľu meškal vo Viedni, kde ho kráľ prijal na dlhšom výsluchu. Na tomto výsluchu — jako chyrovateľ — bola reč aj v tom, že kráľ najbližšie pôjde na dlhší pobyt do Budapešti. Asíce kráľ príjde do Budapešti koncom tohoto alebo začiatkom budúceho týždňa a pobaví sa tu 15 dní.

Nový minister. Minister pri boku jeho veličenstva gróf Emanuel Széchenyi ponevác je rozpočet jeho ministerstva už vybavený, aj úradne zadal prosbu o prepustenie. Pri tejto príležitosti znovu sa háda, kto bude jeho následníkom. Najsilnejšie drží sa ten chýr, že dedičstvo jeho prevezme gróf Albert Apponyi, čo by veškeré obyvatelstvo s uspokojením prijalo.

Katolícky kongress. Po osem dní trvajúcej dišpute o predostrených predlohách katolícky kongress dňa 10. t. m. prikročil ku hlasovaniu a 89 hlasmi proti 37 hlasom prijal vo všeobecnosti predlohu väčšiny 27-členového výboru. Potom 83 hlasmi proti 50 hlasom prijal ten známy návrh Ferdinanda Horánszkeho, aby sa 27-členový výbor katolíckeho kongressu prv než kongress začne podrobné pojednávanie prijatej predlohy, pustil do vyjednávania s najvyšším patrónom, totižto kráľom, vládou a biskupským sborom ohľadom toho, aby sa prezvedel, akú autonomiu sú náchylní prijať. Prijatý bol aj ten návrh, aby výbor súčasne predniesol menovaným faktorom aj hlavné body štatút menšinou vypracovaných a skúmal, jako smýšľajú straniva týchže. S týmto sa katolícky kongress skončil. Opätovne zasadne katolícky kongress len až potom, keď 27-členový výbor kongressu vybaví jemu sverenú úlohu vyjednávania s najvyšším patrónom, vládou a biskupským sborom, čo zaiste potrvá dlhší čas.

Oslavovanie ministerského predsedu v liberálnom klube. Slobodomyselná strana mala večer dňa 9. t. m. poradu a túto príležitosť vo veľkom počte shromáždení vyslanci použili k tomu, aby dali výraz svojej vďaky a uznaniu za tú reč, ktorú ministerský predseda *Széll* povedal v sneme o národnostnej otázke. Keď ministerský predseda vstúpil do miestnosti slobodomyselného klubu, shromáždení vyslanci oslavovali ho oduševneným éljenovaním a keď predseda strany barón *Fridrich Podmaniczky* zahájil poradu, povstal gróf *Albert Apponyi* a za jednohlasného súhlasu navrhol, aby strana odhlasovala vďaku a uznanie svojmu vodcovi za tú, vrelým vlastenectvom a hlbokou múdrosťou prekypujúcu reč, v ktorej tak dôrazne rozvinul základné zásady uhorskej národnej politiky v národnostnej otázke. Keď predseda za búrlivého éljenovania vyhlásil jednohlasné prijatie tohto návrhu, ministerský predseda *Széll* dojatý vyslovil svoju vďaku za tieto slová a za ich ozvenu, ktorých váhu a hodnotu úplne precítil. Vďaku vzdáva, tak hovoril, Všemohúcemu, že sa mu podarilo v tejto ťažkej a háklivej otázke potkať sa s nerozdielnym súhlasom u slobodomyselnej strany. Toto mu je najväčšou odmenou, z tejto čerpá silu k ďalšej práci na úlohách, ktoré pred ním stoja. Slová ministerského predsedu prijaté boli s dlhotrvavým éljenovaním a hneď bolo uzavreté, že strana dá reč ministerského predsedu vo viac tisíce výtiskoch osobite vytlačiť v maďarskej, nemeckej, slovenskej, rumunskej a srbskej reči a členovia strany rozdadajú tieto výtisky vo svojich okresoch. Túto skvelú reč, aby sa ct. čitateľstvo čím základnejšie mohlo s ňou obznámiť, pripojujeme čo zvláštnu prílohu k prítomnému číslu.

Z Afriky. Angličanov minulý týždeň zase zbili v Natali natoľko, že na tomto mieste Búri sa už nemusia veľmi obávať Angličanov. Najvyšší anglický veliteľ maršall *Roberts* teraz preložil bojište na západnú stranu Kapska a tu chce vyslobodiť mesto *Kimberley*, ktoré Búri práve tak obsadili ako *Ladysmith*. Toto mesto Angličania už i tak nemôžu vyslobodiť, preto chcú zachrániť aspoň *Kimberley*, kde majú Angličania uložené diamantov asi za 30 millionov zlatých v tamojších dielňach brúsičských.

Anglický parlament po ostrej dišpute predsa len odhlasoval dôveru vláde a schválil pokračovanie vo vojne. Angličania vedia, že v dobe ťažkého navštívenia nenie radno rúcať vlády, ale že je potrebná svornosť celého obyvateľstva.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 7. februára. Pojednávanie rozpočtu započal dnes *Béla Mézősy*, ktorý predovšetkým vyslovil svoju radosť nad tým, že vyslanec *Telecsky* tak pekne hovoril o vlastenectve v Uhorsku bývajúcich Srbov. Prejdúc na rozpočet, námietku mal proti peňažitým ústavom, ktoré sú v mnohom ohľade príčinou toho, že u nás nastaly také neprijateľné pomery. Rozpočet neprijíma.

Alexander Kovácsy hovoril hlavne o špekuláciách, ktoré prevádzajú jednotlivci na burse so zbožím. Uznáva, že vláda mnoho spravila, aby následok týchto škodlivých špekulácií prekazila a pretože má nádej, že vláda v tomto smere bude ešte aj naďalej pokračovať, rozpočet prijíma.

Rudolf Páder súril sľúbené reformy daní. Oproti rozpočtu má len tú jedinú námietku, že záverečné účty vykazujú vždy milliony zvyšku, kdežto rozpočet zatvára sa len s pár tisícovým zvyškom. — *Vilhelm Melezer* oproti obviňovaniu *Komjáthyho* zastáva vlasteneckosť Sasov. Rozpočet prijíma.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 8. februára. *Edmund Bartha* začal dnes prvý hovoriť k rozpočtu. Zazlieval že sa poločné výdavky s roka na rok zvyšujú.

Teraz finančný minister *Lukács* odpovedal na námietky, prednesené proti rozpočtu. Obradzoval sa proti tomu, že rozpočet nenie dobre zostavený. Predtým rozpočet považovali za zlý preto, lebo sa báli deficitu, kdežto teraz preto držia rozpočet za zlý, že záverečné účty vykazujú vždy zvyšok. To je uspokojujúce a potešiteľné. Počas pojednávania rozpočtu bola viackrát reč o tom, že jednotlivé závody zaviazu sa, že články budú po tej, lebo onej cene dávať, čili inými slovami spravia kartell. Finančný minister osvedčil sa, že nenie priateľom takýchto kartellov, ale všetky kartelly nemožno odsúdiť, lebo sa nájdu medzi nimi aj dobré. *Franc Kossuth* namietal, že sa rozpočet viac než o 50 millionov zdvihol. Rečník upozorňuje *Kossutha*, že z tejto summy 36 a pol milliona bolo vzaté do rozpočtu následkom rozhodnutia snemu. Krem toho treba, aby štát mal po ruke malé rezervy, lebo sme štát agrikultúrny, ktorého dôchodky i od počasia, i od úrody závisia. Keby sme nemali takéto rezervy, v páde zlej úrody nevedeli by sme zaokrýť potreby krajiny, čo by bolo veľkým nebezpečím. *Zichyho* návrh, aby si štát požičal niekoľko millionov a s tou summou aby začal konanie verejných prác, je myšlienka pekná, ale nedá sa previesť. *Lorántovi Hegeďúsovi* odpovedá, že hmotné polozenie úradníkov nutno polepšiť nie novším obťažením rozpočtu, lež prevedením jednoduchejšej administrácie, lebo takto docielený zvyšok možno obrátiť na polepšenie platu úradníkov. V oči *Páderovi* a *Buzáthovi* oboznamoval snem so svojimi reformami daní. S novou dôchodkovou daňou uvedie sa zároveň i ten poriadok, že 300 zlatový dôchodok nebude padať pod túto daň. Prosi prijať rozpočet.

Gróf *Štefan Tisza* zaoberal sa s národnostnou otázkou a proti obviňovaniu vlády pre záležitosť podpory rumunského gymnásia v *Brassove* voči *Komjáthymu* zastával pokračovanie vlády. Rečník prizvukoval, že proti národnostným buričom treba rázne pokračovať, ale neslobodno hatiť, aby národnosti mohli svoju kultúru vzdelávať a vyvíňovať. Z tejto príčiny riešenie podporovania rumunských škôl v *Brassove* považuje za štátné. Prejdúc na rozpočet konštatuje, že výsledok daní s roka na rok je menší, následkom čoho upomína snem a vládu, aby

čo najlepšie sporily, gazdovaly. Obširnejšie zaoberal sa s tými nerestami, s ktorými sa pri dneskajšej administrácii s kroka na krok stretáme. Rozpočet prijíma.

Zasadnutie snemovne vysancov dňa 9. februára. Dneskajšie zasadnutie vyplnila skoro úplne reč ministerského predsedu. Ministerský predseda povedal dnes tak skvelú reč, že ňou zachvátil celý snem. V tejto reči bránil národnostnú politiku vlády, proti nápadom Bélu Komjáthyho. Reč túto v celom znení v osobitom sošite pripojujeme k tomuto číslu, preto na tomto mieste ani sa nezaobráame s ňou. Pred ministerským predsedom hovoril Ladislav *Okolicsányi*, ktorý očakáva od vlády, že prepustí bývalých fôispánov, aby sa tak verejné pomery zmenily. Po skvelej reči ministerského predsedu hovoril Karol *Kálmán* Indák, ktorý oduševnene vyvolal, že ministerský predseda povedal dnes takú peknú reč, žeby ani najoduševnenejší Indár nevedel krajiu povedať. Ponevác ale nevidí, žeby sa pomery boly už náležite popravily, rozpočet neprijíma.

Zasadnutie snemovne vysancov dňa 10. februára. Po osem dňovom pojednávaní rozpočtu prišlo dnes k hlasovaniu a rozpočet bol obrovskou väčšinou vo všeobecnosti prijatý. Dnes hovoril ešte Franc *Major*, ktorý čo lekár zaoberal sa so zdravotníckymi otázkami. Vykázal, že je 400 okresov bez lekárov. Tomuto sa ani nečuduje, lebo veď sa o to nikto nestará, aby lekári mali aj z čoho vyžiť. Druhou príčinou toho, že zdravie ľudu je tak zlé, je tá okolnosť, že neni dost babice. Skoro v 10 000 obciach niet babice, práve preto zomiera ročite asi 150 tisíc detí od prsú. — Odsudzuje cirkevnú politiku vlády, preto ani rozpočet neprijíma. Štefan *Kolossvári Kiss* vie pochopiť ten veľký dojem, ktorý spravila ministerského predsedova reč na liberálnu stranu, keď ešte aj on — 48-rik — bol ňou dojatý. Námietky robil proti daniam, ktoré tak veľmi tlačia ľud. Pre vojsko pýta uhorské kommando. Rozpočet neprijíma.

Zasadnutie snemovne vysancov dňa 12. februára. Dnes sa pribral snem k podrobnému pojednávaniu rozpočtu. Pri pojednávaní výdavkov na udržiavanie kráľovského dvoru, čili takzvanej civilisty Franc *Kossuth* v dlhšej reči zfažoval sa, že sa panovník a panovnícky dvor v Uhorsku málo zdržuje, žiada vládu, aby nástojila na tom, žeby sa kráľ dlhší čas zdržoval v Uhorsku. Gabriel *Ugron* poukazuje na to, že nikde nemožno zkusiť takú oddanosť naproti panovníkovi, jako u nás, trovy na udržanie kráľovského dvoru odhlasuje sice, ale za potrebné drží tu v sneme predniesť tú túžbu národa, aby aj kráľ a členovia kráľovského dvoru plnili svoje povinnosti naproti národu.

Ministerský predseda *Szell* odpovedal *Kossuthovi*, že sa kráľ vyjmuče posledného roku, keď mal hlboký smútok za kráľovnou, často zdržuje v Uhorsku a že sa ešte častejšie chce u nás zdržovať, za to svedčí aj tá okolnosť, že kráľovský brad v Budíne je značne rozšírený. Dosavád boly miestnosti v kráľovskom brade tak úzke, že kráľ nemohol tu vyvinúť väčšiu pompu a ne-

mohol prijímať cudzích panovníkov. Po tomto vysvetlení snem odhlasoval trovy na udržiavanie kráľovského dvoru.

Pri výdavkoch na snem Franc *Kossuth* žiadal pomernejšie podelenie volebných okresov a sotrenie toho ustanovenia, nachádzajúceho sa v zákone znejúcom o súdení kúrie vo volebných záležitostiach, dľa ktorého kandidát ablegátstva smie voličom svojim furmanku platiť. Béla *Barabás* navrhol myšlienku, aby počet ablegátov bol znížený.

Ministerský predseda *Szell* uznáva že obe, *Kossuthom* navrhnuté otázky sú také, ktoré zaslúžia uváženia. Nerovné podelenie volebných okresov mu je známe; príde čas, keď sa aj tomuto dá odpomôcť. Čo sa týče tej otázky, že zákon povoľuje furmanku, toto nariadenie zákona neni radné zmeniť, vydal ale nariadenie k stoliciam, v ktorom ich upravil, jako majú ustáliť cenu furmanky, žeby to nebolo podplácaním voličov.

Gabriel *Ugron* žiada zavedenie všeobecného volebného práva. — Ministerský predseda *Szell* je toho náhľadu, že terajšie pomery v Uhorsku neni sú také, žeby sa všeobecné volebné právo mohlo zaviesť bez väčších otrasov. Zato je ale, aby sa volebné právo rozšírilo. Za všeobecné volebné právo hovoril ešte aj Gejza *Polónyi*.

Po odhlasovaní výdavkov na snem, prišiel rad na spoločné výdavky. *Kossuth* zazlieva, že sú do rozpočtu vzaté spoločné rozpočty na celý rok, kdežto — kvóta je ustálená iba na pol roka. Ministerský predseda *Szell* podotknul, že jak prípadne kvóta na druhú polovicu roka bude inak ustálená, rozpočet bude možno aj dodatočne opraviť.

Zasadnutie snemovne vysancov dňa 13. februára. Pokračovalo sa v pojednávaní spoločných výdavkov. *Holló* a Gabriel *Ugron* ostro napadli delegácie, zvlášte z toho ohľadu, že sú tam uhorskí ministri do pozadia tisknutí. Ministerský predseda rozptýlil obavy, načo bola položka prijatá. Prešlo sa na pojednávanie rozpočtu ministerského predsedníctva. Gróf *Tivadar Batthyány* vyslanec mesta Fiume obširne hovoril o pomeroch tohoto mesta. Uznáva, že predošlá vláda chce sriadiť pomery, lenže tak nešťastne sa chytila do toho, že všetko naopak obrátila. Prosi, aby vláda dala mestu zákonom zabezpečené mu práva a aby čím skôr uviedla znovu verejné záležitosti do poriadku. O tejto otázke bude sa ešte aj zajtra hovoriť.

Zasadnutie snemovne magnátov dňa 14. februára. Dnes vydržovali aj magnáti zasadnutie, na ktorom pojednávali návrh zákona o dodatočnom povolení 30 millionov zlatých na vojsko, ktoré boly pred dvoma rokma už strovené. K návrhu prehovoril gróf *Ján Eszterházy*, gróf *Ferdinand Zichy* a finančný minister *Lukács*. Zatým bol pojednávaný návrh zákona o dodatočnom úvere potrebnom k povýšeniu platu nekatolíckeho duchovenstva.

K n á r o d u.

Spoloční sme všetci bratia,
Nie cíť, jazyk nás len delí:
Nehryzme sa, rozbroj rmúti,
Jednota nás obveselí.

Veď rozdiely iba sami
A násilne si tvoríme:
Rodnej zeme sa chceme zriecť?
Lásky k vlasti necítíme?

Keď povinnosť v boj nás volá,
Vyrúti sa čata smelá:
Čo tam jazyk, — kde krv tečie,
Keď blíska meč, — hrmia delá.

Peňažná daň, — ktorú od nás
Blaho, rozkvet vlasti žiada:
Nie jazyky, lež mozolný
Osoh tvrdej práce hliada.

Nuž a vlasti — drahej matke
Čím že sa jej zavďačíme?
Nie jazykmi, ale srdcom,
Keď ju večne v ňom nosíme.

Ona všetkých rovno ľubi,
Jedna všetkým láska žiari:
Milujme sa — obetujme
Všetci na jednom oltári.

Rozhovor kmotra Ďurca s Kocperom.

Ďurec: Čítali ste kmotre minulú nedeľu noviny?

Kocper: Veruže som čítal, lebo je tam dosť pekného!

Ďurec: Teda i to ste museli čítať, že v Krušiciach vydržovali jakýsi zimný hospodársky náukobeh, a že ho boli zariadili na dva mesiace, ale ponevác si ho veľmi obľúbili, z tej príčiny ho ešte o jeden mesiac predĺžili.

Kocper: Veľmi som sa tešil tomu, kmotre, že sa to tak stalo lebo pred rokom som sa i ja sám zúčastnil na takomto náukobehu a keď by taký každoročne zariadili, na novo by som išiel, lebo som to za tak požehnané, za tak potrebné uznal.

Ďurec: Ale nehovorte že, kmotre! Veď u nás len deti a kamasí chodia do školy. Takí, jako sme my, v rokoch, ku kose a pluhu viazaní ľudia len nemôžeme chodiť do školy? Veď do našich rúk by tak pristala školská knižka, jako na plece dieťaťa vrece žita.

Kocper: Hej, kmotre, dávne je to príslovie: «dobrý kňaz do smrti sa učí.» Dnes sa musí každý človek učiť, ešte aj roľník, malý hospodár — až do smrti; lebo ináč zaostane, zrazia ho z nôh. A len vtedy vidí človek, keď sa začne učiť, že veru nielen že nie veľa, ale takrečeno nič nezná. Nemyslite si preto kmotre, že odrastlému človeku je hanba chodiť na prednášky. Boli tam nielen siveľ počínajúci, ale aj v pravom smysle slova starci.

Ďurec: Naozaj kmotre?

Kocper: Veru tak. Pravda, najprv len zo zvedavosti, potom ale zostali tam od počiatku až do konca. Usilovnejšie chodili na prednášky nežli deti.

Ďurec: A či sa museli z knihy učiť?

Kocper: Čoby z knihy, čoby z knihy. Prednášateľ, alebo ako ho ináč volajú, pán professor, nás v tak primeranej nám reči poučoval, tak nám do duše hovoril, že čo sme počuli, to sme si aj zapamätali a to aj požíjeme.

Ďurec: Nuž o čomže teda hovoril.

Kocper: O našich vlastných záujmoch. Lebo musíte znať kmotre, že k čomu osoží takýto náukobeh? Čo má za cieľ? To si môžete myslieť, že nie s passie vynakladajú toľko naň, nie pre odstránenie dlhej chvíle sa ustávajú prednášatelia, ale preto: aby malých hospodárov, potom roľníkov a robotníkov k tomu naučili, že jako by mali byť blažení v svojej rodine. Inšie časy žijeme kmoterko! Každý napreduje, probuje, skusuje, lebo každý zná, že treba o veľa viac, nežli predtým.

Ďurec: To je veru svätá pravda!

Kocper: Pravda aj čížmy sú teraz úhľadnejšie, jako pred dvadsať-tridsať rokami? Aj šaty ináč, vkusnejšie šijú. S koľko sto a sto násobnými nástrojami už teraz pracujú! Teda len hospodár by mal zaostať? Len on má byť ten hlupák, ktorý nenahliada, že kto zaostane, ten ne- napreduje?

Ďurec: Veru tak je kmotre!

Kopec: Preto vydržiavajú na jednotlivých miestach tieto náukobehy, aby aj hospodári mali príležitosť naučiť sa, ako majú na príklad viac a lepších produktov vystaviť.

Durec: A naučia sa?

Kopec: Starí ľudia vzdychali na tom náukobehu, že keď by boli mali známosť o týchto veciach len pred desať rokami, jako ináč by teraz stáli?! Jako oplakávali tie zunovalé, bezpráčne zimné dni, ktoré im bez zárobku odletely. Ozaj, keby boli znali pletenie košov a veľa iných tomu podobných domácich priemyslov, nielen žeby boli mali zamestnanie, ale by im to bolo dačo aj do kuchyne prinieslo.

Durec: Ej, ale je to vznešená vec, kmotre!

Kopec: A potom, dnes, keď hospodár učíní len jeden nepravý krok, veru stojí pred zákonom. Na tomto náukobehu vysvetlia aj jednoduchému roľníkovi, jako majú zúžitkovať hospodári v záujme robotníkov vynesené zákony pre svoj chosť a pre svoje dobro.

Durec: Nuž vera i toto je veľmi dobre!

Kopec: Aj ja sám som dosť učený človek, ale veru, kmotre aj terajšiu moju stanicu — tu hľa pri panstve — tomuto náukobehu mám čo ďakovať. Lebo ma naučili, jako treba viesť soznam nájomných, jaký lajster zhotovíť pri svázaní, jako treba pri váhe rátať. Panstvo už dávno hľadalo takéhoto písomne spôsobného človeka. Počestného snád našlo medzi nami, ale nie takého, ktorý by bol bez škody viedol takúto prácu. Teda poteraz muselo z inakade takého človeka doviezť. Teraz už nemusí, má dosť svojich ľudí.

Durec: Ej, kmotre, ale ma mrzí, že som nepoznal cieľ a chosť náukobehu. Veď v obci našej len posmech robili z toho. Hovorili, že tento náukobeh je len škola pre fuzaté a staré deti.

Kopec: Ale sú len hlúpi tí ľudia, kmotorko. To je tá chyba! Preto nemôže byť národ blažený! Teda milý môj kmotre, povedzte im, že aby sa hanbili!

Durec: Veru to aj učiním! Ale prosím vás kmotorko, keď zas prídem, venujte mi kúsok času. Rozpovedzte mi do podrobna, čo na tom náukobehu hovorili, o čom vás poučovali.

Kopec: Veľmi vďačne, kmotre. Len ešte to som zapomenul, že to preto menujú zimným náukobehom, lebo ho v zime vydržiavajú, keď má roľník, hospodár a robotník k tomu najpríhodnejší čas.

Durec: Ďakujem vám pekne kmotrik za vašu srdečnosť. Hľa aj ja už nahľadám, že aj bez školských kníh možno sa veľa dobrého a prospšného naučiť!

Kopec: S Bohom! Do videnia kmotre!

Kladivo.

DOPISY.

Horná Orava, vo februári.

Velactená Redakcia!

Ani pri tej najlepšej vôli nemôžem sa pochváliť tým, že by sme do nového roku s nejakými radostnými pocitami boli vkročili, ba naopak, ťažké starosti hrnú sa na človeka so všetkých strán, tak že úzkostlivo táže sa človek sám seba: Čo to len bude s nami? Chceme tedy po dlhotrvanlivom mlčaní mojom z mojej obce ct. čitateľstvu milého „Opravdového Krešťana“ podať zprávu, o ktorej uverejnenie ct. redakciu úctive prosím.

Obec, v ktorej sa na tento čas zdržujem, je Medvedze, starozemanská obec a leží v blízkosti Tvrdošína, sídla to slúžnovského úradu zámočského okresu, cez ktorú malý, ale bystrý potôčik okolo povedľa stavaných, pekných, úhľadných, väčším dielom drevených domov tečie. Všade okolo domov sú ovocné sady a niet priestora, ktorý by nebol ovocným stromom zaopatrený; skrz čo pri prajnom počasi táto obec hojnou úrodou rozličného druhu ovocia sa honosí a na zákusky i do nového trvá. Obyvatelia tejto dedinky sú číročisti katolíci, z ktorých $\frac{3}{4}$ sú liberálneho ducha.

Nepriazeň mimoriadneho behu povetnosti minulého roku nielen v okolí ale i v našej obci dotkľive cítime, lebo chladné plušte, tu i tam mrazíky a povodne strážily a hatily nás v prácach. Sená v kopách s rovín povodeň zahrnula, neskosené zaplavila a zamútila. Zbožie na roľach, čo pokazené bolo, v krížoch (kozľkoch) pohnilo. Silné májové mrazy, už na rozvitom kvete ovocného stromu veľké škody natropily a tiež úplne spálily; tedy ani ovocia, ani krmu, ani zbožia, ba ani zemiacov v minulom roku nám Hospodin nepožehnal. Ideme biede v ústrety a s takou sa aj boríme.

No ale prestaňme o tom, prejdime trošku na politické pohyby, ktoré tu veľké pohnutie mysle spôsobili pri poslednej voľbe obecného rychtára, lebo skutočne jaká zmena bola v prírode, to samé stalo sa v politike, lebo u nás silná liberálna strana musela podľahnúť počtom nepatrnej ľudovej strane. Slovenské porekadlo hovorí, že: „Vraj i v pekle dobre, keď máš strýca diabla.“ Nuž je to i u nás tak. Pred 4 rokami v našej obci bol rychtárom J. M. veľký ľudár a pansláv, ktorý aj pri dokumentoch v maďarskej reči písaných za hriech si považoval, keď podpis svoj v tejže reči podpísal, pre zneuctenie ale cirkevno-politických zákonov bol z úradu prepustený a na jeho miesto A. J. jednohlasne za rychtára jako aj v nasledujúci 3ročný cyklus tiež jednohlasne zvolený, ktorý úrad svoj svedomite, verne až do novej voľby nezlomne zastupoval.

Voľba bola len pred 24. hodinami občanom oznámená, ktorá sa 30. decembra aj previedla. Predseda tejto voľby s ľudovej strany 3. kandidátov predostrel pri

otvorení voľby a predmluvou: „Mne zákon zabezpečil kandidovať rychtára; podrychtára a inších si vy voľte.“ Kdežto starších úradníkov, ktorí svedomite úradovali, jako z našej strany súčasť mužov, ktorí svoje prosbopisy v svojom čase predostreli, ani nepovšimnul. Väčšina tedy nútená bola ku najmiernejšiemu z týchto pristúpiť a svojimi vótami poctiť, tak že patričný 31 hlasov obdržal, menšina ale svojho vodcu, bárs pri voľbe aj prevel. pán farár, tiež veľký ľudár, sa súčasťnil, aby vplyvom smer voľby prekaziť mohol, len 20 hlasmi podporila. Po prečítaní hlasov predseda tejto voľby držal malú prednášku, v ktorej otázny 31 hlasmi vyvolený sa dráhal prijať rychtárstvo; po neobjasnenom zažakovaní, ponevác tenže v našej obci pražiadny úrad nezastupoval, ba pred pár rokami bol len obyvateľom susednej obce. Predseda tejto voľby ho zpod rychtárstva oslobodil a vodcu menšiny 20 hlasmi za vyvoleného rychtára vyhlásil. Tento vodca M. J. jako som bol prv spomenul, pred rokami bol už rychtárom a od svojej ľudovej strany aj mučedníkom je nazvaný, ktoré z toho pozostávalo, že v čase keď civlne manželstvo a matriky zákonom do života vstúpily tabulu na vyvesenie ohlások dal pribiť na také miesto, čo len všeobecný posmech krajinskému zákonu zapríčinilo, preto aj z úradu bol vyzdvihnutý a s tým sebe neskorej celú nečtu u ľudu nadobudnul.

Slovom celá voľba už popredku takým plánom bola nadpradená, aby ten istý vodca bol vyvolený, lebo ľudári už pred mesiacmi sa chvastali: „Čo z nás len tri hlasy bude mať, bude vyvolený.“ O čom som už popredku osv. pána župana aj upovedomil.

Pri volení podrychtára a jednobo úradského sa stalo, že patriční neboli od občanov zvolení ale od predsedu voľby vymenovaní, ačpráve výbor 2—2 osoby kandidoval.

Proti prevedenej voľbe sa apeláta razom na stoličnú právomocnosť tak aj k ministerstvu vnútra v svojom čase predostrela, jakého výsledku dôjde, to čteným čitateľom v známosť uvediem a pod jedným nistujem, že táto väčšina aj naďalej sa bude pridržať svojej nezlomnej pôdy. Čo sa ale týka p. predsedu voľby, veľmi sa tešíme, že náličniciu so svojej strany odhodiac, už aj verejnosti ukázal, čo predtým len potajomne prevádzal. — Príde čas, že uvidí jak veľmi sa klame vo svojich nádejach.

Volič.

Sielnica, dňa 11. februára

Velactený Pán Redaktor!

Nedávno bol jedon dopisovateľ z Oravy pripomenul a vytýkal nám Liptákom, že zriedka dávame o sebe vedeť v týchto našich novinách. Pribral som sa teda i ja, aby som niečo sdebl, ako my Sielníania tu žijeme.

Naši ľudia, keď sa už približuje k jari, tak okolo Veľkej noci, celé húfy vyhrnú sa do Budapešti na zárobky. Medzi nimi sú aj takí, ktorí majú svoje role a dom, to ale dajú do prenájmu a oni odídu. Lenže, žiaľ-

bohu, málokto máva veľký osov z tých zárobkov. Lebo keď sa na podzim domov navráti, tých pár groší, ktoré si horko-tažko zašporoval, sa mu veľmi ľahko rozkotúlajú, ponevác doma nemá nič prichystané na zimu, a tak je zase len v páci. Kdežto keby bol doma ostal, poriadne obrábal svoje role, veru by o mnoho lepšie vyšiel. A čo sa týka zárobku, k tomu má v letnom čase aj tu príležitosť. Lebo, darmo je, to musíme vyznať, že u nás v letnom čase je mnohoráz bieda o robotníka.

Zimu máme veľmi špatnú, o sňahu ani chýru, miesto toho máme ale hodne blata, lebo dážď ustavične prší

Po našich horách jest mnoho zoťatého dreva, keby bolo sňahu a dobrá sanica, tak by sme si niečo zarobili, ale takto kde nič tu nič.

Čo sa týka siatin, to len sám dobrý Pán Boh vie, ako sa nám neskôr ukázu.

S úctou

Sielníčan.

Z Turčianskej, dňa 10. febr.

Velactený Pán Redaktor!

Len pred krátkym časom, podjaseň minulého roku som bol sdelil čteným spolučitateľom nášho „Opravdového Krestana“, jako sa naša vysoká vláda o nás Turčanov chvályhodne stará a jako nám pomáha na nohy a teraz zase môžem sdeliť tiež taký potešiteľný chýr o starostlivosti našej vysokej vlády.

Jako známo, ľanského roku vysoká vláda na sprostredkovanie stoličných pánov dala nám turčianskym gazdom väčšiu požičku za veľmi ľavných podmienok, aby sme si zakúpili viac kusov pinzgauského statku na plemeno, čo sa aj za pomoci veľkomožného pána vyslanca *Jutha Ferenca* ku všeobecnej spokojnosti gazdov previedlo. On sám šiel s gazdami kupovať statok do Tyrolska a kúpa sa vydarila dobre, lebo statok sa chová u nás dobre a pekne sa vyvíja čo bolo mladé. Ešte som nepočul, žeby daktorému gazdovi bol kus z tohoto statku odpadol, alebo čo i len zakrpatel. Každý si chváli svoj kus a raduje sa, že si bude môcť statok týmto plemenom zameniť

Teraz ale chcem sdeliť nový potešiteľný chýr. Kto kedy prešiel cez našu turčiansku stolicu, videl, že je u nás dost holých strán, na ktorých sa s pluhom ne dá nič vykonať, jest ale aj dost holých rúbanisk, ktoré tiež nedonášajú žiadneho úžitku. Tieto holé strány vysadiť hôrnyimi stromami by sme boli už dávno radi, ale keď nebolo groša. Tu zrazu po tieto dni počujem chýr, že vysoká vláda i v tomto nám podala svoju pomocnú ruku a umožnila, aby sme si tie holé strány a úbočia zalesnili. Jeho excellencia pán minister orby *Ignác Durágy*, ktorý nám bol už raz vyassignoval požičku na zakúpenie pinzgauského statku, teraz zase vyassignoval 1190 korún a to nie ako požičku, lež ako *podporu*, aby si bývali urbarialisti jednotlivých turčianskych obcí mohli zalesniť svoje holé strány. Z tejto podpory dostanú bývali urbaria-

listi v Šútove 160, v Ratkove 100, v Krpelanoch 100, v Slov. Pravne 200, v Hadvige 160, v Briesti 160, v Lipovci 200, v Hornom Jasene 80 a na Bystričke 50 korún. Nuž toto je zase taká podpora, za ktorú vysoká vláda zasluhuje najúprimnejšiu vďaku obyvateľov turčianskej stolice, lebo dobré následky takéhoto podporovania pocíti každý obyvateľ stolice.

Po takýchto dôkazoch starostlivosti vysokej vlády veru nám nadarmo môže húst bársko do uší, že sa o nás vláda nestará!

Počasié máme veľmi menlivé. Raz padne sňahu a potom sa leje dážď. Blata až po uši. Jako prezimovali oziminy, keď nebolo ani dosť sňahu, to sa ukáže na jar.

Napriek tomuto neprajnému počasiu sme ešte dosť zdraví, o tej influencii, čo to spomínate, u nás neviem ničoho.

Keď budem mať zase niečo nového, neopomeniem opísať cteným čitateľom Opravdového Kresťana.

Značím sa s úctou vám oddaný

Hornoturčan.

Z Trenčianskej, dňa 11. februára.

Blahorodý Pán Redaktor!

Obecné voľby sa u nás behom tohoto týždňa previedly pod predsedníctvom p. slúžneho Antona Švertnera; voľby previedly sa všade s uspokojením obecnstva. Za predstavených obce miestami vyvolili sa noví, inde zas zostali len starí, medzi ktorými za povinnosť držím et. čitateľom predstaviť Jána Horniaka, ktorý už 21 rokov zastával úrad rychtársky v obci Velčiciach, teraz ale následkom slabosti zraku zadakoval za svoju hodnosť; občania horspomenutej obce zadakovanie s ustrnutím prijali, a vyvolili si et. p. Ondreja Haláčku, ktorý, jako sa zdá, hoden je toho úradu. Podobne aj Štefan Vanek, nanovo vyvolený rychtár v Malých Bieroveach zastáva úrad rychtársky 18 rokov, tiež pekný čas! — Želáme mu mnoho zdraru a ďalšie úradovanie.

Nedávno prišlo mi do ruky 4-to číslo „Kresťana“ ktoré som aj s pozornosťou prečítal, ku koncu čítal som dopis zo sv. Gallen, ktorý bol jakýsi „drotár rovňasky,“ napísal. Však jemu sa nečudujem, ale pánu redaktorovi Sándorfimu, ktorý zaiste zná, jako kňaz, že Pán Boh nakladá, aby sme aj svojich nepriateľov milovali, že uverejnil takú pletku, ktorá každého poriadneho kresťana, musí nahnevať. Oa by už liberála snáď ani nesobášil, a prečo, či mu je snáď liberál nepriateľom? Veru mu nem. Asnáď horspomenutý rovňanský mládenec nezná, že láska nezná žiadnych okolností, že nezná stavu ani rodu, ani viery, a on by už ejhla ani liberálku si nevezal. No ľudársky pánkovia! tak nezajdete ďaleko, keď medzi vami nebude svornosť a láska panovať. Aj ja som liberál, ale že by som si panenku, o ktorej by sa hovorilo že je „Ľudárka“ nevezal, to mi jakživ ani na um nezišlo.

Augustin Bačó k.

BESEDNICA.

Z k l a m a n i e.

— Dia cudzieho. —

Od rana očakávali regiment. Ďaleko od veľkého sveta, kde tečie pokojný život ako tichý potôčik, takéto niečo býva udalosťou. Ešte i najjednoduchší gazda je rád, keď v čase pokoja niekoľko veselých vojakov odpočívajú pod strechou jeho príbytku. Ku obecnej studni na rinku sídu sa ľudia klebetiť a tu zvedia, čo je nového. Ačpráve už bolo v polovici apríla, povetrie bolo chladné až tak rezalo tvár. Na blízkych vrchoch ležalo ešte hodne sňahu a vetor dul od severu; slnce sa však predsa skvelo v jarnom lesku a osvecovalo všetko. Dievčatá v tento deň boli zvlášte šikovné, rýchle pracovali, lebo chcely byť bez práce, aby mohli vidieť ako primaširujú vojaci.

— Aspoň je pekný čas, — riekla jedna deva druhej a dýchla si na prsty zklavené od zimy.

— Veľmi dobre, — odpovedala druhá, — takto aspoň i vojaci budú veselší.

Na túto myšlienku obidvám prudkejšie klopaly srdcia. Dupot koňských kopýt, zvuk trúby, bubna... oni sú to... oni... vojaci... tu je regiment... už ide!

Celá dedina vďačne prijala vojakov. Šable cvendžaly na všetky strany, veselý smiech ozýval sa z každého kúta, dedina oživila, vrava, život, dobrá vôľa panovala všade.

V dlhej, nízkej sieni obecného hostinca pomenovaného „ku Jeleňovi“ sedeli dôstojníci v slúžobnej rovnošate od dlhej chôdze unavení a niektorí osušali si pri peci premoknuté, vysoké čizmy. Všetko veselí ľudia, ktorým dobre padá pokrm a nápoj. Boli už po obede a sediac pri stole, ešte si popíjali. Dôstojník Terbanský potisnul si stoličku ku oknu a dívajúc sa na ulicu pokojne fajčil si cigaretku.

— Dumáč! Poď chytro sem!... Pozri len!...

Priročivšiemu kamarátovi ukazoval dve ženské, ktoré na protivej strane prešli cez ríno.

— Videl si už kedy krajšie?

— Skutočne pekné... a jaké elegantné!

Sotva Dumáč prehovoril tieto slová, už aj ostatní officieri tiskli sa k oknu.

— Tju, ale sú pekné! Tisíc striel, ale sú utešené!...

Všetci takto súdili.

— Hej, hostinský! Rýchle sem! — zvolal mladý poručík Vrana.

Hostinský pribehol:

— Čo sa ľubi?

— Čie sú tie dievčence? — pýtal sa hostinského Terbanský, predbehnúc Vranu.

Hostinský, ktorý bol asi päťdesiatnik, tučný a dobrej povahy, pohladil si červenastú bradu a potom ťahave odpovedal:

— Jedna je slečna Koranská, dcéra majiteľa toho letohrádku, ktorý pán lajtinant vidí tam na druhej strane pod vrškom. A druhá, v tých čiernych šatoch, je jej sestra, pani Gabrišovská, ktorá . . .

V tom ohamiha stará slúžka doniesla poháre s čerstvým pivom. Rozhovor s hostinským bol pretrhnutý a dôstojníci začali žarty vystrájať so starou kelnerkou. Ostatne — či nevedeli dost? Toto zátišie sveta ukrývalo v sebe dve popredné dámy, ktoré sa obliekaly dľa módy. Kapitán odložil prázdny pohár; bol človek ešte mladý, len nedávno bol povýšený do tohto rangu a ešte sa veľmi kamarátil so svojimi ofíciami.

— No, pánovia, ako ste s kvartiermi? Keď sme si už hlad zahnali, teraz môžeme o tomto prehovoriť — ste spokojní so svojimi kvartiermi? Úplne dva dni zostaneme v tejto dedine!

Každý z ofícierov pomenoval dom vyznačený mu za byt, učiac hneď svoju poznámku.

— Úbohý Dumáč! To je už jeho osudom, že sa vždy dostane k holičovi. No, jeho vlasy už práve dozrely k strihaniu — všakže?

— Počuj, Dumáč, len sa hneď oddaj do rúk barbiera — namiesto ako by si mal barbierke hrnce pobit! Veď vieš . . . ako vtedy!

Hlučný smiech ozval sa sieňou. Veď každý vedel tú historku, keď nedávno ubytovaný u jedného holiča prišiel Dumáč trochu „pod forgom“ a naraziac na prah v kuchyni, hlavou pobit hrnce barbierke, za čo jej potom musel dať päť zlatých.

— Nesmejte sa na mne, radšej ma ľutujte — tu je Bonáč, ktorý sa narodil v šťastnú minútu: ten sa vždy dostane do panského domu! Aj tu dostal byt u Koranského bohatého statkára. Hja, kto má šťastie!

— Čo hovoríš? Koranský? Veď je to otec tej peknej devy, ktorá práve tadeto išla.

— Darmo je, Bonáč, ty máš šťastie! — riekli ostatní Bonáčovi, ktorý bol ináč pekný šuhaj.

— A ty? Ty si sa kam dostal? — pýtal sa Terbanský jedného cele mladého oficiera. Spolu chodili do vojenskej školy a i naďalej zostali dobrými priateľmi.

— Ja, — odpovedal opýtaný a jeho hlas bol taký, ako keď by dievča hovorilo, oh, ja som veľmi spokojný. Ja budem bývať u vdovy Gabrišovskej, u tej boháčky. — A pokrútil si fúziky.

— Vdova? Teda tá pekná pani Gabrišovská je vdova? Oh, ten krémár mohol nám to hneď povedať! A Terbanský bol týmto objavením veľmi prekvapený.

— Povedal si, že je vdova a bohatá? — dozvedal sa ďalej od priateľa. — Veď by si mal vedieť, že je to práve pre mňa. Ja už o dievčence sa neuchádzam, ale vdovu, vieš takúto bohatú vdovu, veru by si pojal za ženu, keby k tomu svolila. Paľko, drahý Paľko, prepusti mi tvoj byt . . . pokým len žiť budem, nikdy ti to nezbudnem!

— Ej! Čaruj s Bonáčom, tak sa dostaneš do domu, v ktorom býva tá druhá, slečna Koranská a možná sa

jej zapáčiš! Ja tiež by radšej vdovu — doložil mladý dôstojník rozhodne.

— Prosím ťa Paľko, urob mi to k vôli, aby sa mohol ubytovať u tej vdovy; snáď sa jedná o šťastie môjho života; — prosím ťa, urob to!

— Nuž teda nedbám, choď ťa! A hľad sa jej zapáčiť, má pekný majetok, môžeš si šťastie založiť . . . a mladý dôstojník ešte čosi hovoril, ale Terbanský ho už nepočul, lebo vyjdúc do druhej chyže krémy, vyhľadal svoju batožinu, prebliekol sa do parádnej rovnošaty a o štvrt hodinu bol už zas vo veľkej sieni dopytujúci sa, kade má ísť do kaštieľa vdovy Gabrišovskej.

— Nuž a či pána oficiera ťa ubytovali? — pýtal sa hrubý krémár a ešte lepšie prezeral si dôstojníka, jako keby sa bol chcel presvedčiť, či je hodný takéhoto vyznačenia. — Veľmi dobre, veľmi dobre! Tade hore dolnou ulicou, však tam už pán oficier uvidí kaštieľ.

Terbanský rýchle odišiel a onedlho stál už tam pred jednou panskou budovou z minulého stoločia.

— Všetko je v poriadku, — myslel si, úplne zodpovedá domácnosti veľkej panej!

Vstupivšieho dôstojníka prijala slúžka.

— Nemohol by sa pokloniť pani veľkomožnej? — pýtal sa Terbanský slúžky.

— Veľkomožná pani je nateraz u svojich rodičov, u veľkomožného pána Koranského v letohrádku tamto naproti.

— Jestli by pán oficier chcel čítať, — riekla slúžka — tu sú noviny a knihy. Alebo jestli sa bude ľúbiť či mám poslúžiť čajom alebo kávou?

— Ďakujem, ďakujem! — odpovedal dôstojník roztržite.

— Pán lajtinand je snáď ustatý a chce si odýchnuť?

— Ďakujem, nikdy si nelíham pred polnocou. — A tajne mienil, že takto ešte snáď dnes bude mať príležitosť hovoriť s paňou domu. Slúžka odišla a Terbanský pohodlne usadil sa v jednom kresle.

— Ah, takúto domácnosť si ja žiadam už dávno — riekol sám sebe obliadajúc sa dookola. — Lež komu že sa dostane za podiel takéto šťastie?

A tisíc myšlienok preletelo jeho hlavou o tejto peknej domácnosti. Čas sa míňal a zrazu sa otvorily dvere a očakávaná pani domu konečne vstúpila. — Z blízka je ešte krajšia! — riekol Terbanský sám sebe, keď sa bol vstupivšej dáme predstavil.

— Vidíte, — riekla pani, podávajúc mu ruku ku pobožkaniu, — jako som sa ponáhľala, aby nepremeškala svoju pohostinskú povinnosť. Tam u mojich rodičov potkala som sa s jedným vašim spolubojovníkom a on mi dal na vedomie, že ste tu.

Mladý človek hlboko sa poklonil a dobre mu padlo že ho pani s pozornosťou sprevádza.

— Len keby vedel, jaký dojem som spravil na ňu! — riekol si pošetilý dôstojník a za milým úsmevom marne sa snažil objaviť smýšľanie domácej panej

— Veľmi by ľutovala, pán lajdinand, — riekla pani, — keby ste pre mňa obetovali svoj odpočinok. A všakže, ste ustatý!

— Oh, veľkomožná pani, jako by citil ustatie v takej spoločnosti ako ste vy?

— Nesúďte prenáhlene? Veď neviete, či som nie nudná! Na každý pád musím vám rieciť, že po dlhej osamelosti tejto zimy veľmi sa teším vašej spoločnosti. Veď som tu vždy len so svojou rodinou.

— Výtečne! — myslel si Terbanský a hlasne takto riekol: — Nuž ale prečo takto samotná?

— Ej, lekár presvedčil moju rodinu, že osamelý život na dedine dobre bude pôsobiť na moje zdravie a nudenie skutočne dokázalo sa byť dobrým liekom. Vďaka, teraz vyzerám ako dedničianka.

Terbanský odporoval a šikovne zase obrátil reč na samotársky život v dedine. Túžobne pohliadal na nudiacu sa paniu a myslel, že prišiel sem v najlepšom čase. Rozhovor medzi nimi stával sa vždy živším a poručík citil sa byť v nebi.

— Zdá sa, že sa jej ľúbim a ona sa ľúbi mne! Zajtra sa jej zdôverím, zdá sa už zunovala vdovstvo! — riekol si Terbanský keď o polnoci šiel spať. Keď sa rano prebudil, pozval ho na raňajky do letohrádku ku rodičom vdovy. Máromyslný officier budoval si už vopred plány.

Tam bola i pekná vdova a on neustále hovoril o útrapách mládenectva a o radoch manželského života. A podivne, rodina Koranských schvaľovala jeho náhľady. To bolo dobrým znakom.

A večer zase hovoril s peknou vdovou v jej kaštieli.

— Zajtra ideme ďalej, nemám teda času na otáľanie, — riekol si Terbanský sám sebe. Nesmiem premeškať takúto ponúkajúcu sa príležitosť. Pani je krásna a mne sa ľúbi len vdova.

— Oh, nakoľko mi budú chybovať tieto minúty! Túto svoju myšlienku i hlasne vyslovil a svoje náruživosťou horiace oči uprel na peknú vdovu.

— Len sa priznajte. — riekla pani samopašne. — Vďaka, vy by ste sa radi oženili?

— Oh, vy čítate v srdci človeka! Ano som dosť opováhľivý sniť ešte i o takomto blahu. Viem, žeby sa nemal podrobiť takýmto nádejam, — lebo veď mae sa ľubi dáma len pekná, popredná, šľachetná, ač viem, že som všetkého tohoto nie hodien.

— Vy ste nespravodlivý naproti sebe, — a keď čas dovolí snáď vám ja sama zaopatrim tento pok'ad.

— Veľkomožná pani, vaše slová robia ma blaženým. — A Terbanský chcel práve klaknúť pred paňou a vyznať jej lásku, keď sa dvere trochu zhurta otvorily a dvaja chlapei a jeden pekný mužský v najlepšom veku vstúpili dnu. Domáca pani vstala a s otvoreným náručím bežala proti nim.

— Gabrišovský, môj manžel a moji dvaja synovia — pán Terbanský poručík, od večera náš milý hosť! — predstavovala pani navzájom svojho manžela a poručíka.

Gabrišovský podal ruku officierovi, ktorý od sklamania skoro onemel.

Pekná pani škodoradostne sa usmievajúc chytila poručíka za ruku a viedla ho ku jednej starene, ktorá sa práve vykrúcala so svojej bundy.

— Moja milá svokra, pán poručík Terbanský chce vám urobiť poklonu ako panej tohto domu. Vďaka, pán officier, uhádla som vašu myšlienku.

*

Na druhý deň rano, keď sa regiment ďalej pohol, Terbanský takto riekol svojmu kamarátovi, ktorý ho bol „opálil“ že je Gabrišovská vdova:

— Nikdy sa neožením, kamarát, každá žena je falošná ako líška!

Poslov.: *Hámor.*

CHÝRNÍK.

68ročný knieža-primas Knieža-primas kardinál Klaudius Vaszary 12. t. m. v úplnej tichosti zasvätil svoje 68. narodeniny. Arcipastier z tejto príležitosti dostal veľké množstvo gratulácií zo všetkých strán krajiny.

Návrat pruského princa Heinricha z Číny. Brat nemeckého cisára pruský princ Heinrich, ktorý bol pred dvoma rokmi odcestoval do Číny, aby tam zaujal novú nemeckú kolóniu Šangtung, po svojej zdarenej výprave tieto dni navrátil sa do Berlína. Na svojej zpiatočnej ceste stavil sa vo Viedni, kde bol jeho veličenstvom veľmi okázale prijatý. Kráľ a členovia panovníckeho dvoru vyšli princovi v ústrety na železničné nádražie. Kráľ objal a pobožkal princa a potom sa s ním zaviezol do Burgu, kde cez dva dni usporiadali na počtu vysokého hosťa slávnosti. Princa Heinricha vítal v Berlíne cisár Vilhelm a obyvateľstvo prijalo ho s veľkým oduševnením.

Dobročinnosť. Tieto dni zomrel v Levoči diplomovaný baník Samuel Scholz, ktorý celý svoj stodvadsaťtisíc korún obnášajúci majetok poručil evanjelickej cirkvi a. v. v Levoči s tým vymienením, že cirkev povinná je túto istinu za 15 rokov kapitalisovať a až potom môže s ňou slobodne nakladať.

Požiare. V Beharovecch (lpt. st.) dňa 2. t. m. vypukol požiar, ktorému padly za obeť budovy štyroch gazdov, vo Sv. Mare ale 9. t. m. vyhoreli traja gazdovia. Škoda na obúch miestach obnáša asi 25.000 korún. Ako povstaly požiare, nevedno.

Smrť Gustáv Augustíny, v Liptove dobre známy novinkár, ktorý bol svojho času spoluredaktorom zaniknutých „Slov. Listov“, spáchal v Arade samovraždu. V Arade bol spolupracovníkom rumunského časopisu „Tribuna Poporului“, kde však žil vo veľmi macošských pomeroch. K tomuto pridružila sa i nevyliciteľná choroba, čo nadanému ináč človeku dalo zbraň do ruky. Zastreli sa v redakcii spomenutého časopisu.

Svätý rok. Jako rímske časopisy píšú, návšteva pútnikov je pomerne malá než to bolo po iné sväté roky. Dosaváď k umiestneniu pútnikov boli vždy dostatočné príbytky vo Vatikáne. Týmto hostínski a kupci v Ríme trpia veľkú škodu, lebo sa prichystali na väčšie návaly cudzincov a teraz hostince stoja prázdne a kupci nerobia gšefty, jaké očakávali. Väčší počet udzincov očakávajú na Veľkú noc. Že pútnici v tak malom počte idú do Rímu, nutno pripísať, že tam pauzuje medzi obyvateľstvom influenza, čo časopisy ešte väčšmi rozfukujú než je pravda.

Tabule označujúce mená obcí. Jako známo, mnohé obce dostanú dľa požiadavok na názvy obcí potahujúceho sa nového zákona nové ustálené mená, následkom čoho patričné obce budú potrebovať aj nové označujúce tabule. Minister vnútra teraz upozorňuje patričné predstavenstvá, aby si obce samy nezaopatřily tieto tabule, lebo o tieže postará sa krajinský výbor a sice na trovy patričnej obce. Bude dobre, keď si tohoto upozornenia predstavenstvá povšimnú lebo ináč môžu mať dvojnásobné výdavky.

Vyrovnánie sporu pre hranicu. Jako známo, medzi Haličou a Uhorskom panoval už od rokov spor pre hraničnú čiaru. Po mnohom vyjednávaní konečne vyslali z obúh strán krajinskú komissiu, aby ustálila popri rieke Bialke a Dunajci od Jurgova až po Červený Kláštor hranicu. Tento výbor 16. augusta chytil sa do tejto nie celkom ľahkej práce a koncom minulého mesiaca šťastne skončil svojú úlohu. Teraz už 221 nových hraničných stĺpov presne označuje hraničnú čiaru, ktorá delí Uhorsko od Haliče.

Tresty pre <zde>. Jako známo, na viacerých miestach Česka rezervisti spoločného vojska pri kontrolných shromaždeniach napriek zákazu hlásili sa slovom „zde“ (tu) namiesto „Hier“. Teraz súdil vojenský súd nad niektorými priestupníkmi z Gaje a istého Kalivodu odsúdil pre hlásenie sa česky a pre štvanie ostatných k podobnému priestupku na 15 mesiacov do pevnosti a na degradáciu; hlavný jager Dunek, ktorý prvý zvolal „zde!“ dostal 8 mesiacov pevnostného väzenia a tiež ho degradujú. Krem týchto ešte druhých päť gájskych rezervistov dostalo 6—6 mesiacov ťažkého žaláru.

Krádež. Na železničnej pošte v Košiciach pokým pokladník vzdialil sa z úradnej miestnosti večerať, ktosi vniknul do kancelárie a ukradol jedon 200.000 korún obsahujúci peňažný list. Zloděj sa však dlho netešil ukradeným peniazom, lebo ho polícia vypátrala v osobe pošťového sluhu Imricha Sivályho, ktorý už sedí v cehláku.

Anarchisti. V Zürichu objavili jednu bandu anarchistov, ktorí sa strojili, že na parížskej svetovej výstave vyhodia do povetria viac pavillonov práve vtedy, keď budú tam chodiť cudzozemskí panovníci a keď tam bude najviac divákov. Hlavného lotra istého Bernarda už chytili a teraz hľadajú po väčších mestách jeho bezbožných súdruhov, ktorí mu cheeli v pekelnom diele pomáhať.

Parížsky Rothschild zomrel. Barón Alfons Rothschild, hlava parížskeho domu Rothschildovcov zomrel v Paríži v 72. roku života svojho. Zosnulý financier bol druhým synom Jakuba Rothschilda, zakladateľa povestnej Rothschildovskej banky v Paríži.

Pestis. Portugalský úradný časopis oznamuje, že v Oporto už niet moru. Ochranné poriadky, zavedené ohľadom kontroly a karantény už zrušili. — Ani z asiatskeho Ruska nepočúť už o tejto nebezpečnej chorobe a tak je nádej, že pestis predsa nebude zuriť v Europe.

Budapeštianski zloději v Turci. Z Dolného Turčeka píšú: Žandársky strážmajster Ján Stok tieto dni zatknul v hostinci v Štubnianskych kúpeľoch dvúh po pausky oblečených mladých ľudí. Mladí gavalieri totiž na jarmoku v Sklenom ukradli jedonmu šuhajovi 360 korún. Zloději prišli z Budapešte na Dolný Turček 11. t. m. a odtiaľto zaviezli sa do Skleného, kde obkradli toho šuhaja. Vysvitlo, že jedon zo zlodějov menuje sa Karol Pitka a druhý Gejza Márton. Je šťastie, že ukradené peniaze ešte nepotrovi, lebo krem tých mali pri sebe ešte 80 korún a tak sa škoda neopatřnému šuhajovi nahradí. U jedného zo zlodějov našli list, v ktorom cheel upovedomiť svoju manželku, že sa mu jarmok na Sklenom dobre vydaril.

Zadlávil ho vlak. Ondrej Jureška obyvateľ zo Šútova tieto dni idúc do Kráľovian cheel si zkrátiť cestu a pustil sa cez tamejší železničný tunel. Avšak práve cez tunel jachajúci vlak ho dostihol a odtrhol mu obe nohy. Keď ho dohliadač tunela našiel, Jureška následkom vykrvácania bol už mrtvý.

Zavrátení pútnici. Z Francúzska nedávno 361 pútnikov vydalo sa na cestu do Rímu, ale zle pochodili. Na talianskej hranici ich totiž zastavili, že len tak ich pustia ďalej, jak sa dajú zaštepíť proti osýpkam. Úbohí pútnici nechceli sa podrobiť štepeniu a radšej sa vrátili. Poriadatelja prôvodu veľmi nerozmyslene pokračovali, lebo marseillský konsul ich vopred upozornil, ba i z Rímu im dali na vedomie, aby prôvod nepustili na cestu.

Pôrod na elektrickej. V Budapešti tieto dni 23-ročná manželka nádenníka Franca Slamu viezla sa na elektrickej železnici, keď ju zrazu napadly bôle a na nemalé prekvapenie spolucestovateľov porodila v elektrickom vozni zdravého chlapčeka. Matku a nového obyvateľa hlavnomestského potom pomocou dobrovoľných ochrancov zaviezli na byt.

To je čelo! Mäsiarský tovaryš istý Anton Huber v budapeštianskom bitúnku revolverom dvakrát strelil si do hlavy. Keď na výstrely pribehli India, Huber, ktorému obe guľky ostaly trčať v čele, jako by sa nič nebolo stalo, trochu zahanbený cheel ďalej robiť a len na mnohé naliehanie svojich priateľov zašiel do nemocnice sv. Štefana, kde mu potom lekári vytlabli gule z tvrdej lebky. Keď Huber odišiel do nemocnice, v bitungu hovorilo sa, že raz bol Hubera vól koptul do čela, ale vytknul si nohu, kdežto Huber sa ani nepotočil.

Nová honvédska kasáreň v Ružomberku. Paľugyay, podžupan liptovskej st. tieto dni bavil sa v Ružomberku, aby tu posúril stavbu novej honvédskej kasárne. Plány sú už hotové a dľa rozvrhu stavba stáť bude dvestotridsaťtisíc korún. Len to je hák, že pozemok pre kasáreň nenie ešte ustálený. Mesto musí sa so stavbou poponáhľať, lebo ináč na ten čas v Ružomberku ležiaci honvédske bataillon preložia inam.

„Láska odobrala mu rozum“. Pod týmto záhlavím v minulom čísle sdělili sme dľa iných novín chýr, že sa Ferdinand Haluza obuvnícky majster v Ulmanke pre jednu komediantku zastrelil. Jako sa teraz zo spoľahlivého miesta dozvedáme, tento chýr je zlomyselná lož, bez všetkého základu.

Ohavný manžel. V prešporskej obci Réese, roľník Jozef Adamik pri zvađe tak kopol svoju samodrubú manželku, že nešťastná 30ročná žena naskutku vypustila ducha. Vraha zandári chytili a odovzdali súdu v Prešporke.

Šialenci. V hollandskom mestečku Althorste objavili jednu sektu šialencov, ktorí vraj z náboženského fanatismu vraždili ľudí a takto krv zavraždených obetovali svojmu vymyslenému bohu. Členovia sekty, ktorí zavraždili už dve osoby, sedia už vo väzení.

Srážka vlakov Na prešporsko-skalickej dráhe neďaleko obce Zohor srazily sa dva nákladné vlaky pričom jeden rušeň a tri vozne sa úplne dodrúžgaly. Mašinista a kurič sokočením s vozňov sa zachránili a tak sa nikomu nič nestalo.

Oduševnení hasičia. V jednom belgickom mestečku veliteľ hasičov nasledovnú úradnú zprávu predostrel práfektovi toho okresu: „Pane práfekt! Keď sa večera, „ako riadne,“ stnilo a ja som si ľahol aby snij blažený sen, náhle ma prebudil dákysi krik, ktorý „voľal oheň.“ Ponevác som sa hneď domyslel, že môže byť reč len o požiaru, „ktorý horel“, vstal som a v smere pivovaru spozoroval som „žeravú“ žiaru. Dal som hneď zatrubit že horí a s mojimi ľuďmi dohodol som sa, že pôjdeme na miesto požiaru. Keď sme prišli ta, cítil som potrebu aby dal prečítať menoslov a vysvitlo, že sú všetcia prítomní. V tom okamihu „plamene pohltily dom pána Pignofmana, ktorý je vždy slamou naplnený“. Na naše nešťastie „vo veľkom náhlení“ zabudli sme striekačku v strážnici a tak na radu pána rychtára boli sme nútení vodu nosit v „hrncech“, z blízkej priekopy, ktorá tak smrdela, že mi prišlo veľmi zle a „keď už nebolo, čo by horelo, oheň zhasnul“. Na toto som držal reč ku hasičom, poďakujúc im za ich smelosť, ktorú z tejto príležitosti dokázali, lebo bez nej tie ženy v tom dome by zhorely. Ľutujeme avšak smrť „jedného z nás“, asice Franca za sviňu, ktorú zabili, bez toho aby bola „povedala prečo“. Potvrďujem túto zprávu tým, že ju na jej potvrdenie podpíšem. Sévere Majust, komandant hasičov.“

KU OBRÁZKU.

Na púte.

Pevná viera vždy najde spôsob svojho prejavenia. Na brehoch morských žijúci rybári, ktorí postrádajú chrámov, na člkoch podniknú cestu ku daktorému posvatnému miestu aby sa korili pred Všemohúcim Bohom, jehož moc vidia vždy pri svojom ťažkom zamestnaní, keď pohýba vrstvy obrovskej vody a potom zase ich utíši. Morskí rybári, bývajúci roztrateni v chatrčach na brehoch mora, ushovoria sa, posadajú do člkov a vydajú sa na cestu, vzdaf svoju vďaku Všemohúcnosti. Naš obrázok predstavuje pút takýchto obyvateľov morského pobrežia.

ODKAZY REDAKCIE.

Romantickú povesť „Zalúbenci“ neverejníme. Predmet povesti je pekny ale nenie dobre rozlúštený. Hromadnými samovraždami a vraždami, jako sa povesť končí, čitateľovi neposkytuje sa ani najmenej zábavného a tým menej poučného čítania. Prosíme o ďalší pokus.

Pán Jozef H. Mihálytelek. Z udaných lósov vytiahnutý je už dávnejšie lós talianskeho červeného kríža s 31 lirami, ostatné sú posiaľ neni vytiahnuté.

Takých časopisov, ktoré prinášajú všetky ťahy lósov, je viac, tak ku pr. „Mercur“ Budapest, Dorottya uteza 12. Predplatná cena na celý rok 2 zl.

Cena potravných článkov.

Budapešť, 15. februára.

V budapešťianskych tržniciach predávaly sa podrobne nasledovné potravné články za tieto priemerné ceny:

Mäso: *Hovädzina* predok 112, zadok 124, polievková 140, jazyk 138, obličky, ľadviny 188, čistené 380 halierov za 1 klg. — *Barančina*: predok 168, zadok 190 hlov — *Telacina*: 150, lopatka 160, stehno 180 hlov za 1 klg. — *Bravčovina*: 112, stehno a lopatka 120 hlov za 1 klg. — *Sunka*: pražská 180, surová 140 hlov za 1 klgr.

Masť: Sviňská 112 hlov, loj 108 hlov, slanina ku roztopeniu 110 hlov a husacia masť 220 hlov za jeden kilogramm.

Drúbež: Za jedno kura 120, sliepku 160, kohúta 170 hlov. Za jednu tučenú kačku 260, za tučenú hus 750 hlov. — *Očistená drúbež*: kura 130, sliepka 180, kapuň 240 hlov, hus 500 (za jeden klgr. 120 hlov), morka za kilo 130 hlov, a kačka za kus 260 hlov.

Vajcia: Ku vareniu väčšie 4 kusy za 40 hlov, menšie 26 kusov za 2 kor., ku čaju 4 kusy za 40 hlov.

Ryby: Kapor 110, sumec 120, štika 120, zubáč 200, jesater 380, okuň 170 hlov. Raky: kus za — hlov.

Rozličnosti: Maslo gazdovské 180, ku čaju 240 hlov za 1 klgr. Tvaroh 46 hlov za kilo. — Smotana 56 hlov za liter. — Pár holubov — hlov, divá hus —, divá kačka —, jarabica 110 hlov za kus. — Zajac za kus 2 kor. 40 hlov. — 1 klgr. divej svine 80 hlov, stehno srny — krov. — Zemiaky 8 hlov za klgr.

Múka: Pšeničná múka predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
kor.	26.40	25.00	23.60	22.20	21.60	21.00
číslo:	6	7	7½	8		
kor.	19.60	16.80	13.80	11.00		

Pšeničné otruby drobné po kor. 9.00, hrabé po 8.90.
Zeleniny: Zemiaky ružiaky kor. 3.00—4.00, žlté

kor. 4.22—4.40, rožky kor. 8.00—2.00, biele kor. 2.80—3.00 za metr. cent Kapusta (v hlávkach) za kus 30 hl. kor. — Cibula kor. 5.00—8.400 m. c. Zeler 100 kusov

Strova: Hrach nový — kor., čistený starý 20—30 kor. v za liter. Sošovica: domáca 16—24 za klgr. Riža 20 hlov za kilo.

Chlieb: miestny od pekára biely 26—30 hlov, čierny 20—22 hlov za kilogrammu.

»Sohr Sväto-Antonská« fabrika na strieborno-ocelové kosy, ktorej jediný a výhradný rozosielač a predavateľ je

Pán JOSEF SOHR

v meste Szill (Somogym.)

ktorý aj vlani na londýnskej výstave zlatou medajlou a čestným diplomom bol vyznačený.

100 korún vyplati tomu, kto vie preukázať »Sohr Sväto-Antonskú« kosu z ktorej inej fabriky,

200 korún vyplati tomu, kto z medzi 100 »Sohr Sväto-Antonských« vie preukázať päť zlých kôs.

Ochranná známka

Kto úplne spoľahlivú, dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od vyššpomenutej chýrečnej firmy obrázkový cenník nežiadal, ktorý ona hockomu na žiadosť zdarma a vyplatene zašle.

Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

Zimné mesiace sú najpríhodnejšie objednávať shromažďovať. — Shromažďiteľom výhody! — Viac tisíc poďakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodí sa k opozreniu. — Svedomitá výsluha. — Úplná záruka! (15—2.)

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 15. februára.

Obilie	Jakosť dla hekt.	Za 5 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze kor.	Tovar kor.	Cenné papiere	Peniaze kor.	Tovar kor.
		od	do						
Pšenica banátska	75-81	7.30	8.15	Atatny dih (Za každých 100 korún)			Prvá uhor. poisť. spol.	5600	5700
" peštianska	75-81	7.25	8.15	Uhorská zlatá renta 4%	98.75	99.25	Pešt. uh. kupec, b.	2870	2880
" stolnobebradská	75-81	7.45	8.25	" korunová renta 4%	94.30	94.70	Pešt. prvá vlast. sporiteľňa	16000	16100
Baz (žito)	70-72	6.10	6.30	Uhorské regálové úpisly 4½%	99.35	100.10	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	618.00	620.00
Jačmeň na krm.	60-62	5.65	5.70	" premiové úpisly	162.25	163.25	Záložné listy.		
" na pátku	62-64	5.45	5.55	Uhorská tiskovo-segedínska požička 4%	141.00	142.00	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	14.00	14.50
" na várku	64-66	—	—	Uhorská žel. požička 4½% v zl.	99.50	100.00	Uhorského úver. záložného ústavu 4½%	99.50	100.50
Ovos	39-41	5.00	5.45	Spoločná požička v bež. peniazoch 4½%	99.50	100.00	Uh. úver. ústavu s prímou 4%	120.00	121.00
Kukurica	—	4.75	4.95	Žreby.			Peniaze.		
čoro	—	5.30	5.80	Spolku „Jó sziv“	6.20	6.80	Cisársky dukát	11.44	11.74
Repica	—	11.50	12.25	Uhorského „Červeného kríža“	18.50	19.00	Dvadsať-frankovník	19.26	19.32
Dateľinové semä, luc.	—	36.—	44.—	Hagónkeho	42.75	43.75	Nemecká ríšska marka	118.00	118.20
Svínská masť peštianska	—	51.50	52.00	Bazilika	12.60	13.60	Striebro	—	—
" vidiecka	—	—	—						

Platný od 1. októbra 1899.		Vozný železničný poriadok.					Platný od 1. októbra 1899.	
Zólyom—Zólyom-Brézó.								
Stanice	triedy	nák. os. miešan.		miešan.		osobný		
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	
Zólyom	ind.	4 20	8 39	12 05	5 20	8 40		
Zólyom város 1. sz.	»	*4 26	8 46	*12 10	*5 25	*8 45		
Szliács	»	4 41	9 01	12 23	5 39	8 58		
Farkasfalva	»	5 00	9 20	12 38	5 54	9 13		
Zólyom-Radvány	»	5 19	9 39	12 54	6 10	9 28		
Beszt.-Szt.-János	»	5 28	9 48	1 02	6 18	9 38		
Besztercebánya	érk.	5 33	9 54	1 08	6 23	9 43		
Sáivafalva 16. sz.	ind.	5 50	—	1 18	6 45	—		
Zólyom-Lipcese	»	*6 01	—	*1 32	*6 57	—		
Luczatő	»	6 15	—	1 50	7 11	—		
Libetbánya 20. sz.	»	6 37	—	2 12	7 31	—		
Mezőköz 21. sz. őrh.	»	*6 44	—	*2 20	*7 39	—		
Borosznó Szt.-Andr.	»	*6 53	—	*2 29	*7 48	—		
Németfalva 23. sz.	»	*7 01	—	2 39	7 57	—		
Garam-Hidvég	»	*7 12	—	*2 51	*8 07	—		
Péteri	»	7 22	—	3 00	8 16	—		
Loper A.-Lehota 26.	»	7 33	—	3 12	8 27	—		
Zólyom Brézó	érk.	*7 40	—	3 20	8 34	—		
		7 48	—	3 29	8 42	—		
Zólyom-Brézó—Zólyom								
Stanice	triedy	osobný		miešan.		miešan.		
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	
Zólyom Brézó	ind.	—	5 00	—	1 03	5 00		
Lopér A.-Lehota 26.	»	—	*5 09	—	1 10	5 09		
Péteri	»	—	5 18	—	1 21	5 17		
Garam-Hidvég	»	—	5 29	—	1 29	5 27		
Németfalva 23. sz.	»	—	*5 38	—	*1 36	*5 34		
Borosznó Szt.-Andr.	»	—	*5 50	—	1 46	5 45		
Mezőköz 21. sz. ő.	»	—	*6 00	—	*1 54	*5 52		
Libetbánya 20. sz. ő.	»	—	*6 09	—	2 03	6 01		
Luczatő	»	—	6 26	—	2 19	6 12		
Zólyom-Lipcese	»	—	6 37	—	2 29	6 22		
Sáivafalva	»	—	*6 52	—	*2 41	*6 31		
Besztercebánya	érk.	—	7 05	—	2 52	6 44		
Zólyom Brézó	ind.	7 15	—	9 55	3 10	7 09		
Beszt.-Szt.-János	»	7 21	—	*9 58	3 17	7 15		
Zólyom-Radvány	»	7 28	—	10 04	3 25	7 22		
Farkasfalva	»	7 41	—	10 22	3 41	7 35		
Szliács	»	7 54	—	10 43	3 59	7 48		
Zólyom város 1. sz.	»	*8 02	—	*10 55	4 10	*7 57		
Zólyom	érk.	8 07	—	11 00	4 16	8 02		
Pozsony—Lipótvár.								
Stanice	triedy	osobný		miešan.		osobný		
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	
Pozsony	ind.	1 40	6 00	9 36	1 15	6 15		
Dynamitgyár 1. sz.	»	—	*6 09	—	—	*6 25		
Récsé	»	1 54	6 16	—	1 30	6 32		
Sz.-György	»	2 05	6 28	9 52	1 41	6 48		
Grinád 7. sz. őrh.	»	—	*6 36	—	*1 45	6 57		
Bazin	»	2 21	6 43	10 00	1 56	7 05		
Terling-Modor 10.	»	—	*6 51	—	—	*7 13		
Modor-Senkvič	»	2 35	6 59	—	2 09	7 20		
Báhony	»	2 48	7 12	—	2 22	7 33		
Cziffer	»	2 55	7 19	*10 18	2 29	7 41		
Nagyszombat	érk.	3 08	7 33	10 27	2 42	7 55		
Ločz-Bresztovány	ind.	3 33	7 56	*10 39	3 04	8 15		
Bucsány	»	—	8 03	—	3 10	*8 21		
Lipótvár	érk.	8 47	8 12	10 47	3 19	8 30		
Lipótvár—Pozsony.								
Stanice	triedy	osobný		miešan.		osobný		
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	
Lipótvár	ind.	1 16	4 42	11 24	5 50	6 15	8 55	
Bucsány	»	—	*4 51	12 33	—	*6 29	9 05	
Ločz-Bresztovány	»	1 32	4 59	11 40	*5 58	6 39	9 15	
Nagyszombat	érk.	1 47	5 14	11 54	6 08	7 03	9 30	
Cziffer	ind.	2 12	5 37	12 31	*6 20	—	10 02	
Báhony	»	2 21	5 45	12 39	—	—	10 10	
Modor-Senkvič	»	2 36	6 00	12 52	—	—	10 26	
Terling-Modor 10.	»	—	*6 06	—	—	—	*10 32	
Bazin	»	2 56	6 15	1 05	6 40	—	10 45	
Grinád 7. sz. őrh.	»	—	6 20	*1 11	—	—	10 51	
Szt.-György	»	3 07	6 29	1 19	6 47	—	11 02	
Récsé	»	3 22	6 40	1 31	—	—	11 14	
Dynamitgyár 1. sz.	»	—	*6 45	*1 36	—	—	*11 19	
Pozsony	érk.	8 38	6 56	1 47	7 04	—	11 30	
Nyitra—Lipótvár.								
Stanice	triedy	osobný		miešan.		osobný		
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	
Nyitra	ind.	6 30	9 50	—	3 41	—	—	
Kajsa 10. sz. őrh.	»	*6 38	*9 58	—	*3 55	—	—	
Úzbégh	érk.	6 44	10 04	—	4 04	—	—	
Elecske	ind.	7 02	10 21	—	4 29	—	—	
Récsény	»	7 17	10 34	—	4 47	—	—	
Galgócz	»	7 36	10 49	—	5 11	—	—	
Lipótvár	érk.	7 44	10 57	—	5 22	—	—	
Pozsony—Dévény-Ujfalu—Szakoleza								
Stanice	triedy	osobný		osobný		osobný		
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	
Pozsony	ind.	6 30	12 50	5 51	—	—	—	
Vöröshid	»	*6 36	*12 56	*5 58	—	—	—	
Lamacs	»	6 43	1 03	6 05	—	—	—	
Dévény-Ujfalu	érk.	6 51	1 14	6 15	—	—	—	
Dévénytó	»	7 05	1 25	6 24	—	—	—	
Zohor	ind.	7 22	1 43	6 43	—	—	—	
Detrekő-Csütörtök	»	7 32	1 53	6 55	—	—	—	
Mslaczká	»	7 45	2 08	7 10	—	—	—	
Nagy-Lévárd	»	7 59	2 22	7 25	—	—	—	
Morva-Szt.-János	»	8 13	2 36	7 41	—	—	—	
Székelyfalu-Búr-Szt.-György	»	8 21	2 47	7 50	—	—	—	
Kutti	érk.	8 31	2 57	8 01	—	—	—	
Egbell	ind.	8 45	3 12	8 18	—	—	—	
Holics	érk.	8 58	3 26	8 34	—	—	—	
Szakoleza	»	9 10	3 38	8 47	—	—	—	
Lipótvár—Nyitra								
Stanice	triedy	osobný		miešan.		miešan.		
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	
Lipótvár	ind.	8 25	11 40	—	6 00	—	—	
Galgócz	»	8 35	12 00	—	6 22	—	—	
Récsény	»	8 58	12 31	—	6 55	—	—	
Elecske	»	9 06	12 46	—	7 10	—	—	
Úzbégh	érk.	9 20	1 06	—	7 30	—	—	
Kajsa 10. sz. őrh.	ind.	*9 28	*1 19	—	*7 44	—	—	
Nyitra	érk.	9 35	1 30	—	7 55	—	—	
Szakoleza—Dévény-Ujfalu—Pozsony.								
Stanice	triedy	osobný		osobný		osobný		
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	vlak	
Szakoleza	ind.	5 15	11 30	5 00	—	—	—	
Holics	érk.	5 25	11 40	5 10	—	—	—	
Egbell	ind.	5 42	11 57	5 27	—	—	—	
Kutti	»	5 52	12 07	5 37	—	—	—	
Székelyfalu-Búr-Szt.-György	»	6 04	12 21	5 51	—	—	—	
Morva-Szt.-János	»	6 10	12 27	5 57	—	—	—	
Nagy-Lévárd	»	6 22	12 40	6 09	—	—	—	
Malaczká	»	6 37	12 57	6 23	—	—	—	
Detrekő-Csütörtök	»	6 47	1 07	6 33	—	—	—	
Zohor	»	6 56	1 17	6 42	—	—	—	
Dévénytó	érk.	7 08	1 29	6 53	—	—	—	
Dévény-Ujfalu	»	7 18	1 40	7 01	—	—	—	
Lamacs	ind.	7 36	2 01	7 21	—	—	—	
Vöröshid	»	7 41	*2 05	*7 25	—	—	—	
Pozsony	érk.	7 46	2 10	7 30	—	—	—	

* Podmienečne vlak zastane

Hrubé čísla značia nočné hodiny

Hladou čis. a kraj. dvornej knihtlačiarne Viktora Hornyáns